



- BUITENLAND **Bouwen van nederzettingen is een ideologie geworden** PAGINA 4
- POLITIEK **Ruth Peetoom: PVV-kiezer laat zich niet leiden door islam-angst** PAGINA 7
- OPINIE **Gemengde liturgie, met daarbij roomse rituelen – dat helpt** PAGINA 13
- ZEVEN **Als het pap regent, moet je buiten staan. Met een kom** PAGINA 8

Zomertijd



NL
HILBERT MEIJER nd.nl/binnenland

Geven voor Japan doe je voor jezelf

...Zijn acties voor Japan echt nodig?
...Het rijke land heeft zelf alles in huis om er weer bovenop te komen.

► DEN HAAG
Wie geeft voor Japan, geeft een beetje voor de slachtoffers van het natuurgeweld en een beetje voor zichzelf. Het welvarende land van de rijzende zon is de derde economie en redt het best zonder donaties van bewegens westerlingen. 'De slachtoffers in Japan hebben natuurlijk hulp nodig, maar al die hulp en goederen zijn in het land zelf voorradig', verzekert Jos de Voogd van de Samenwerkende Hulporganisaties (SHO). Het is vooral een kwestie van logistiek; de goederen naar de goede plek brengen.

Hoe immens de gevolgen van aardbevingen en tsunami ook zijn, een landelijke inzamelingsactie in Nederland via giro 555 heeft Japan echt niet nodig en noemt de SHO zelfs 'onverantwoord'. Intussen groeit wel de lijst van kerkelijke, gemeentelijke en particuliere acties voor Japan. Zo zamelt de Remonstrants Broederschap geld in, hebben de Christelijke Gereformeerde Kerken en de Gereformeerde Zendingbond een rekeningnummer geopend voor de Grace City Church in Tokio en houden de vrijgemaakt-gereformeerden op verzoek van Japanse kerken volgende week zondag een collecte. Jos de Voogd snapt wel hoe het mechanisme van vrijgevigheid werkt: je ziet de vreselijke beelden op televisie en krijgt het gevoel iets te willen doen. 'Maar als je puur rationeel denkt, dan weet je dat je tien euro daar niet direct zichtbaar wordt. De fondsen van de Japanse zusterorganisatie van het Rode Kruis zijn al zeer grootschalig.'

► vervolg op pagina 3: Geven voor een goed gevoel geen probleem

WILLEKE

nd.nl/cartoons



BEELD EPA / ATEF SAFADI
Fotografen leggen vast hoe een Palestijnse betoger in Billin, op de Westelijke Jordaanoever, een naar hem gegooide traangasbom teruggooit. Het traangas werd gebruikt tijdens een betoging tegen de door Israël gebouwde afscheiding van beton, staal en prikkeldraad. Israël stelt dat de afscheiding nodig is voor zijn veiligheid, maar volgens de Palestijnen staat ze een Palestijnse staat in de weg. <

✚
DANIËL GILLISSEN nd.nl/geloof

Ouders van homo's geven liberalere uitleg Bijbelteksten

► DEN HAM
ORTHODOX-CHRISTELIJKE OUDERS MET EEN HOMOSEKUEEL KIND LEGGEN BIJBELTEKSTEN OVER HOMOSEKUALITEIT LIBERALER UIT DAN IN HUN KERK GEBRUIKELIJK IS.

Dat blijkt uit onderzoek van Henriek Remmink onder 135 ouderparen uit orthodox-christelijke kring waarvan het *Nederlands Dagblad* de resultaten heeft gekregen. Volgende maand verschijnt haar boek waarin ze alle bevindingen presenteert. De deelnemers kregen diverse Bijbelteksten voorgelegd, zoals uit Romeinen

1: 'de mannen hebben de natuurlijke omgang met vrouwen losgelaten en zijn in hartstocht voor elkaar ontbrand'. De ouders stellen dat de Bijbelteksten in een andere tijd of context zijn geschreven of kiezen voor de meest homopositieve uitleg – 'Deze tekst is voornamelijk gericht tegen losbandigheid, allereerst tegen hetero's die ook een homoseksuele relatie uitproberen'. Ook zijn er veel ouders die de beoordeling van de Bijbelteksten overslaan. Remmink: 'Ouders kunnen niet met de teksten uit de voeten. Daarom geven ze geen antwoord of komen ze met een uitleg van de teksten

die erg lijkt op de uitleg die het niet-orthodoxe deel van de kerk geeft.' Opvallend vindt Remmink dat de orthodox-christelijke ouders tegelijk invullen dat de Bijbel het belangrijkste is bij het bepalen van hun visie op of het aangeven van grenzen van homoseksualiteit. 'Er zit wrijving tussen die bewering en de uitleg die ze aan de teksten geven. Het is mogelijk dat de ouders sociaal wenselijk antwoordden op de vraag of de Bijbel op dit punt richtinggevend voor hen is.'

► pagina 2: na coming-out kloof tussen ouders en kerk

EU

AREND PLEYSIER

Europese aanpak van tuberculose

► PARIJS
Europa wil de ontwikkeling van nieuwe vaccins tegen tuberculose vlottrekken. Dat maakte oud-minister Onno Ruding donderdagavond bekend. Tbc is een groeiend gevaar voor de volksgezondheid, doordat de infectie resistent wordt tegen antibiotica. Daardoor raken ook in Europa steeds meer mensen besmet. Na aids maakt tbc wereldwijd de meeste slachtoffers: twee miljoen per jaar. Het huidige vaccin is negentig jaar oud en biedt maar weinig bescherming. De ontwikkeling van nieuwe vaccins staat al jaren op een laag pitje omdat er geen geld voor beschikbaar is. TBVI, een Europese organisatie die de ontwikkeling van tuberculosevaccins coördineert, gaat nu aan Europese lidstaten vragen om een bankgarantie. Daarmee kunnen ze bij commerciële investeerders geld loskrijgen voor de ontwikkeling van nieuwe medicijnen. Het Europees Parlement ondersteunt het initiatief. Enkele lidstaten hebben al enthousiast gereageerd op de unieke financieringsconstructie.

►► pagina 9: moordenaar van de armen komt terug



CU met de Bijbel is geen tactiek, baantjes of gedoe, maar oprechtheid, kennis en kunde.

COMMENTAAR OP 13

advertenties

EN NIEMAND WIST HET...
Het intrigerende levensverhaal van Hans Hamoen
Gezien of gehoord? Door de wereld Radio 5, TV2
Gemist? Luister vanavond Radio 5. Koop het boek!
ISBN 978 90 77992 22 7 | € 16,95
RADIO 5 VANAF DONDAG 22:02 UUR
www.insideoutpublishers.nl

Gezocht:
schooldirecteuren
> zie achterpagina 2e katern





AREND PLEYSIER nd.nl/buitenland BEELD GPD / THEO PEETERS

De moordenaar van de armen komt terug – sterker dan ooit

... Ook Europa loopt risico nu een nieuwe, agressieve vorm van tuberculose steeds meer slachtoffers maakt.

... Geld om de ziekte te bestrijden is er echter niet. Maar daar kan snel verandering in komen.

► PARIJS

Vrouw, vader, oma: iedere Nederlander kent wel een familielid dat ooit getroffen werd door tuberculose, tbc. Vroeger betekende dat maanden kuren en een lange herstelperiode. Inmiddels lijkt tbc een ziekte van lang geleden. Ten onrechte: de 'armeluismoordenaar' is bezig aan een tegenoffensief. Vooral in Azië en Afrika, maar ook in Europa steekt de ziekte steeds vaker de kop op, veel venijniger dan vroeger. De tuberculose van nu is steeds vaker resistent tegen een of meer antibiotica en dat maakt genezing kostbaar en ingewikkeld. Bovendien lift de ziekte mee op het hiv-virus: veel aidspatiënten sterven uiteindelijk aan tbc. 'We dachten dat de ziekte was uitgestorven', zegt Jorge Sampaio, de voormalige president van Portugal. 'Maar in steden als Lissabon en Porto komt de ziekte weer steeds vaker voor.' Sampaio is als speciaal VN-gezant belast met de bestrijding van tbc. Portugal is niet het enige slachtoffer: in Oekraïne en Moldavië neemt de ziekte epidemische vormen aan. Engelse media spreken van tbc-uitbraken van derdewereldproporties in wijken van Londen en Birmingham. In Nederland nam het aantal tbc-besmettingen in 2009 met vijftien procent toe. Europa is relatief gevoelig voor de nieuwste vorm van tbc, die resistent is tegen veel soorten antibiotica. De nieuwste ontwikkeling is de nachtmerrie van artsen: totaal resistente tbc; onbehandelbaar en dodelijk.

oud

Een deel van het probleem wordt veroorzaakt doordat de ziekte moeilijk is te voorkomen: het huidige vaccin tegen tbc is meer dan negentig jaar oud en biedt maar weinig bescherming. De ziekte raakt vooral de armen, terwijl de farmaceutische industrie liever investeert in de bestrijding van ziektes die de rijken treffen, zoals kanker. Dat wil niet zeggen dat er geen onderzoek plaatsvindt, zegt Joris Vandeputte. Hij werkt voor het Tuberculose Vaccine Initiative, een Europese organisatie die – vanuit Lelystad – de ontwikkelaars van vaccins tegen tbc bij elkaar brengt. 'Vooral universiteiten zijn bezig met onderzoek. Op dit moment zijn er veertig kandidaat-vaccins. Een aantal daarvan zijn al heel ver ontwikkeld.' Toch ligt de ontwikkeling ervan stil: de laatste stap in de ontwikkeling, de derde fase van het klinisch onderzoek, is de duurste. En het geld ontbreekt. Dat is slecht nieuws voor de negen miljoen mensen die jaarlijks getroffen



Een verpleegster op de tbc-afdeling van het Universitair Centrum voor Chronische Ziekten Dekkerswals in Groesbeek. Multiresistente tuberculose ruikt op, ook in Nederland.

worden door de ziekte. 'En slecht nieuws voor Europa', vult Vandeputte aan. 'De bestrijding van tbc kost jaarlijks honderden miljoenen. Uit berekeningen blijkt dat de schade van tbc, alles meegerekend, de wereld een half procent economische groei kost.' Om de ontwikkeling weer op gang te krijgen, is geld nodig: maximaal 560

miljoen euro. TBVI hoopt met een nieuwe methode van financiering dat geld toch bij elkaar te krijgen: Europese lidstaten moeten een garantie afgeven. Met dat onderpand kan de organisatie dan bij de banken aankloppen voor geld. 'Zonder onderpand geen geld', zegt Vandeputte. 'Het is de enige mogelijkheid. Dit bedrag krijgen we nooit bij

elkaar uit donaties.' Volgens hem loopt de overheid weinig risico, doordat TBVI streng selecteert. 'Vaccins waarvan wij denken dat ze het niet gaan halen, krijgen geen geld. Daarmee voorkom je ook dat onderzoekers koste wat kost doorgaan.'

duur

Maar het geleende geld moet – inclusief de rente – uiteindelijk weer worden terugbetaald. Maakt dat de vaccins, die vooral in arme landen gebruikt gaan worden, niet onnodig duur? Volgens Vandeputte valt dat mee. 'Als we uiteindelijk twee succesvolle vaccins kunnen ontwikkelen, gaan daarvan jaarlijks honderdduizenden over de toonbank. Per vaccin vallen de kosten uiteindelijk mee. Bovendien: als we op giften moeten wachten, komt er nooit een vaccin.' De Europese investering biedt nog meer kansen, meent ook Michele Barzach, voormalig minister van Volksgezondheid in Frankrijk: 'Europa is al jaren wereldmarktleider in vaccins, maar die positie kalft snel af. We worden ingehaald door opkomende economieën. Deze constructie biedt Europa de mogelijkheid om voorop te blijven lopen op het gebied van innovatie.' <

LICHTPUNTJES

Niet alleen het vaccin tegen tbc is oud, ook de opsporingsmethode van de ziekte is zeer gedateerd. Spuug van de patiënt moet op kweek worden gezet, waarna de uitslag een paar weken later bekend is. De omslachtige methode leidt ertoe dat de ziekte in helft van de gevallen niet of te laat wordt ontdekt. Schadelijk, want tbc is zeer besmettelijk. Deze week werd in Parijs een nieuwe methode gepresenteerd, waarmee tbc binnen twee uur gedetecteerd kan worden. Dat gaat via een kleine machine die spoort naar het DNA van de tuberkelbacterie. Het enige nadeel is de prijs: het apparaat kost enkele tienduizenden euro's. Nu is het nog wachten op een eenvoudige behandelingswijze: de verzorging van tbc-patiënten kost veel tijd en geld, waardoor relatief veel zieken afhaken. Juist bij mensen die de behandeling deels afronden ontstaat de gevaarlijke (deels) resistente tbc.

TERUG VAN WEGGEWEEST

Tbc is al eeuwenlang een gevreesde ziekte: zeer besmettelijk en moeilijk te behandelen. Tbc is vooral een ziekte van de longen maar in principe kunnen alle organen door de tuberkelbacterie worden aangetast. De meest voorkomende symptomen van longtuberculose zijn aanhoudend hoesten, gewichtsverlies, nachtzweeten, pijn in de borstkas en bloed ophoesten. Het is ook mogelijk dat tuberculose zich op meer plaatsen tegelijk uit. De symptomen van tuberculose buiten de longen hangen af van de plaats waar de ziekte zich bevindt. Bij wereltuberculose zal bijvoorbeeld ruggijn kunnen optreden. Hersenvliesontsteking is de meest levensbedreigende vorm van tbc. Dertig jaar geleden ging men er vanuit dat de ziekte was uitgebannen, maar sinds eind jaren negentig is er sprake van een sterke toename, ook in Europa. Door de open grenzen wordt de ziekte 'geïmporteerd', vooral uit Afrika en Oost-Europa. In Nederland krijgen jaarlijks meer dan duizend mensen tbc, vijftien mensen sterven eraan. Ondanks het toenemende risico investeert de Nederlandse overheid niet meer in de bestrijding van tbc. Tot vorig jaar droeg de staat 15 miljoen euro bij. Het KNCV Tuberculosefonds waarschuwt dat door de wereldwijde bezuinigingen op tbc-bestrijding het geld opraukt om nieuwe patiënten te behandelen.

NL

REDACTIE BINNENLAND nd.nl/binnenland

Mobiele telefoon biedt goudmijn aan informatie

... Mobiele telefoons zijn minder veilig dan de gebruikers zelf denken.

... Het mobieltje laat een heel spoor van digitale informatie na.

► DEN HAAG

Eerder deze week werd al bekend dat de voicemail van overheidspersoneel dat massaal gebruik maakt van het Vodafone-netwerk, door anderen te be-

luisteren is. Het is maar een van de voorbeelden van lekken in de beveiliging van mobiele telefoons, zegt digitaal forensisch onderzoeker Robert van Els van digitaal recherchebureau Com-Connect. 'Neem een sms, mensen denken dat als ze die gewist hebben, het bericht ook daadwerkelijk 'weg' is. Maar zolang het bericht niet overschreven is, kan iemand met wat simpele apparatuur alle gewiste data terughalen.'

De nieuwste mobiele telefoons met gps geven bovendien locatie-informatie. 'Het is heel makkelijk te achterhalen waar iemand is geweest.' 'De nieuwste mobiele telefoons met internet zijn een goudmijn vol met persoonlijke informatie, met beperkte veiligheidsmaatregelen', zegt ook Ronald Westerlaken, werkzaam op het gebied van beveiliging van mobiele telefonie. Persoonlijke informatie inzien is een

ding, via de mobiel geld afhandig maken is iets heel anders. 'De telefoon wordt een nog veel interessanter doel voor criminelen dan de computer nu al is', verwacht Westerlaken. Nu al werken banken als ING bijvoorbeeld voor internetbankieren met codes die via de mobiel gestuurd worden. 'Er zijn al verhalen bekend van criminelen die mensen verleiden een malafide applicatie te installeren om transacties

te kunnen doen, mensen zijn heel naïef en doen dat gewoon en daarmee loop je dus een enorm risico. Het levert de criminelen direct geld op.' Veel mensen maken volgens de beveiligingsexpert bovendien geen gebruik van de mogelijkheid om een pincode op hun mobiele telefoon en simkaart te installeren. 'Het is een kleine moeite, maar blijkbaar toch nog een te grote barrière.' <